

Wijkvisie 2023-20

Hillesluis

Gemeente
Rotterdam

Inhoudsopgave

1. Wijkvisie
  - Wijktypering en staat van de wijk
  - Netwerk van de wijk, participatie en een andere manier van werken
  - SWOT
  - Toekomstbeeld van de wijk
  - Ambities: behoeften en wensen
  - Participatie stedelijke opgaven
  - Wijkopgaven
  - Prioriteiten
2. Jaaractieplan
  - Doelen en resultaten
  - Gespreksagenda en WijkMT
3. Bijlagen
  - Indicatoren
  - Jaaractieplan 2023

1 Wijkvisie

Wijktypering en staat van de wijk

Inleiding

Sinds 2 november 2021 is de verordening op de Wijkraden 2022 van kracht. Met het nieuwe bestuursmodel krijgen de wijken meer zeggenschap over de inzet van middelen en de opgaven in de wijk. Om te bepalen welke opgaven er spelen, is er onder andere inzicht nodig in hoe de 39 wijken van Rotterdam eraan toe zijn. Elke wijk is namelijk uniek en kent haar eigen uitdagingen, sterktes en zwaktes. Met de Staat van de Wijk zet de gemeente een eerste stap om het gesprek over de wijk met de wijkraad en de wijk zelf te voeren.

Deze versie van de Staat van de Wijk is gebaseerd op een combinatie van data over de wijk en de inzichten van experts en wijkprofessionals werkzaam bij de gemeente Rotterdam. Het product zelf is nog niet af. Daarom is dit nog versie 1.0. De Staat van de Wijk moet namelijk nog worden verrijkt door de gesprekken die gaan worden gevoerd met de wijkraad, de wijk en haar inwoners. Door deze werkwijze ontstaat er een gedeeld beeld van de wijk waar iedereen zich in kan herkennen.

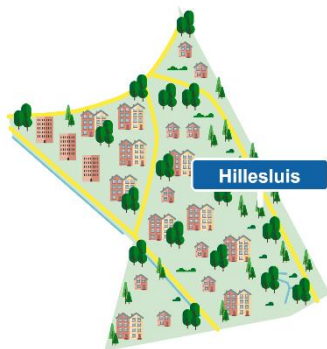
De Staat van de Wijk gaat landen in het wijkakkoord. Het document waarin de wijkraden, samen met de gemeente en andere belangrijke wijkpartners afspraken maken over welke opgaven in de wijk belangrijk zijn.

Wijktypering

Elke wijk heeft eigen unieke kenmerken, geschiedenis, ligging en sfeer. Deze worden kort weergegeven in de Wijktypering. Bovendien wordt er teruggeblikt op vorige wijkagenda's, de uitdagingen en successen.

Hillesluis

Wijkkaart Hillesluis

Hillesluis is een multiculturele en qua leeftijdsopbouw jonge wijk met bijna 12.000 inwoners. De wijk bestaat uit vier buurten: Walravenbuurt, Riederbuurt Noord, Riederbuurt Zuid en Slagheebuurt, buurten met elk een eigen karakter en woon- en leefklimaat. Te midden van de wijk ligt de Boulevard Zuid (Beijerlandse laan en Groene Hilledijk), met halverwege daarvan het (OV) kruispunt met de Randweg-Hillevliet. De bruisende en drukke activiteiten van de Boulevard Zuid hebben een grote uitstraling en impact op de aangrenzende en daarmee verweven woonbuurten.

De wijk is dichtbebouwd, kent een hoge parkeerdruk en een beperkte openbare ruimte met beperkte gebruikskwaliteit en met weinig groen. Aan de rand van

de wijk ligt langs de Colosseumweg en de West-Varkenoordse weg de groene parkzone van de wijk.

Het gemiddelde opleidings- en inkomensniveau van Hillesluis is laag en er is veel langdurige werkloosheid. Kenmerkend zijn de vele sterke en tegelijkertijd gesloten groepsverbanden; participatie buiten de eigen kring of buurt is geen vanzelfsprekendheid. Een deel van de bewoners is actief in groepen en initiatieven en geven in de enquête voor het wijkprofiel aan dat zij zich verantwoordelijk voelen voor hun wijk. Het lijkt sommigen echter aan voldoende netwerk en organisatievermogen te ontbreken om hier goed vorm aan te geven.

De woningvoorraad bestaat veelal uit kleine, gestapelde woningen, deels in een matige onderhoudsstaat. 75% van de woningen wordt gehuurd, merendeels van Woonstad. De gemeentelijke beleidsambitie van meer balans in de woningvoorraad betekende voor Hillesluis tot voor kort een inzet op geleidelijk meer middeldure woningen. Dit vooral door het lokaal toevoegen en upgraden van bestaande woningen in bestaande complexen. Op enkele locaties vonden door grotere herstructurering. Daarnaast is op een aantal locaties en pleinen ook de buitenruimte en de inrichting ervan aangepakt.

Van de grote gebiedsontwikkelingen op Zuid is die van Feyenoord City voor de wijk het meest nabij. Daarvan is op korte termijn het deelplan Roseknoop een grote ontwikkeling die in en langs Hillesluis zal worden gerealiseerd. Een andere ontwikkeling die komende tijd verder wordt uitgewerkt is de grootschalige ingreep rond en mogelijk boven de spoorlijn met o.m. het toekomstige station en een te realiseren HOV-verbinding van de derde oeververbinding naar Zuidplein bij en rond de Colosseumweg/West-Varkenoordsepark en daarbij ook mogelijk te realiseren woningbouw. Maar ook elders in de omgeving en rond de Boulevard Zuid en Riederlaan zullen komende jaren nieuwe ontwikkelingen plaatsvinden.

Het geheel van deze en andere ontwikkelingen vraagt om een integrale samenhangende planning en aanpak, waarbij oog is voor de woonbehoeften en wensen van huidige bewoners en

wat zij als waardevolle toekomst voor hun kinderen zien. Afstemming over de mogelijkheden tot inspraak en participatie voor de wijkbewoners bij de veelheid aan (toekomst) visies, (meer concrete) plannen en (tijdelijke) ingrepen in en rond de wijk is daarbij noodzaak. Dit betreft ook afstemming over meer tijdelijke ingrepen en (verkeers)maatregelen. Passende, bereikbare en heldere informatievoorziening is daarbij van belang. Verbinding tussen deelopgaven aangaande woningbouw is noodzakelijk, ook ten aanzien van de inrichting en het gebruik van de openbare ruimte, verkeersmobiliteit en (sociale) voorzieningen en hoe bewoners wonen en leven in hun wijk.

Sinds 2019 zet de Alliantie Hand-in-Hand zich in voor het verbeteren van Boulevard Zuid, waarvan de vitaliteit als winkel-, woon- en verblijfsgebied onder druk staat. Met een aanpak op het gebied van veilig (aanpak ondermijning, toezicht en handhaving), fysiek (pandenverwerving en -aanpak, transitie en gedeeltelijke herinrichting openbare ruimte en planvorming), economie (branchering, realiseren mixed zone, luifelaanpak, verbeterde uitstraling etc.) en gebiedscommunicatie zijn afgelopen jaren stappen gemaakt.

Op basis van het convenant 'Sturen op instroom en intensief beheer' werken corporatie Woonstad, politie en gemeente samen aan het verbeteren van de leefbaarheid en veiligheid van Bloemhof en Hillesluis. Enerzijds door gerichte toewijzing van vrijkomende huurwoningen en anderzijds door toezicht op bewoning gecombineerd met aanpak van misstanden én hulpvragen die daarbij aan het licht komen.

Voor Bloemhof en Hillesluis tezamen, is een integrale pleinenaanpak uitgewerkt omvattende veiligheid, inrichting, onderhoud, toekomstige ontwikkeling en programmering voor jong en oud. Bewoners worden gestimuleerd eigenaarschap te tonen of te ontwikkelen, zowel t.a.v. de huidige situatie en gebruik, als bij planvorming en uitvoering (communitybuilding). Behalve op de pleinen, zal de aanpak zich richten op de aangrenzende straten en woningen met inspanningen op het gebied van zorg, werk en scholing, taal, vrijwilligerswerk en wonen en leefbaarheid.

Hillesluis is een focuswijk in het kader van het Nationaal Programma Rotterdam Zuid (NPRZ), dat drie pijlers omvat: school, werken, wonen. De inzet wordt geflankeerd door een aanpak van (vaak verborgen) criminaliteit en investeringen in voorzieningen, waaronder cultuur- en sportvoorzieningen.

Terugblik 2018-2022

Vanuit de wijkagenda van 2018-2022 zijn een aantal doelen en resultaten opgenomen.

1. Versterken en beter organiseren van de eigen kracht van bewoners

- Aan dit thema is in de achterliggende periode veel aandacht besteed en is ondanks corona ook het nodige bereikt. Dankzij een veelheid aan bewonersinitiatieven is getracht bewoners en groepen te verbinden. Zowel op buurt- en straatniveau als tussen groepen en leef-tijden zijn hiermee bruggen gebouwd en nieuwe actieve groepen ontstaan. De Huiskamers van de Wijk, het Huis van de Wijk en professionele en vrijwillige inzet hebben hierin een belangrijke faciliterende en ondersteunende rol.
- Met projecten en programma's (De lijnen lopen dood-Zorgvrijstaat, PRIO) is aandacht gevraagd voor het bereiken en ondersteunen van kwetsbare wijkbewoners met meervoudige problemen en/of GGZ-achtergrond en/of met een beperkt sociaal netwerk. Het opzetten van betere werkmethoden is daarbij mede het doel geweest en heeft onder meer geleid tot de pilot aanpak Lokale Samenwerking Zorg en Veilig (LSZV)-Hillesluis en voort-zetting van de genoemde inzet.

- Huisbezoeken 75+ hebben een belangrijke signalerende rol vervuld ten aanzien van ouderenproblematiek en hebben tijdens corona doorgang gevonden, evenals de openstelling van Infopleinen en andere extra dienstverlening vanuit het welzijnswerk.
2. Meer werk maken van werk
- Sinds 2019 heeft cluster Werk en Inkomen een structureel spreekuur in de wijk georganiseerd om werkzoekenden beter te bereiken en te ondersteunen. Sinds kort is ook de Wijkwerktafel voor Bloemhof en Hillesluis operationeel. In deze samenwerking tussen Werk en Inkomen, MO-P010, Sociale Wijkteams, MOW-Welzijnswerk, Jongerenloket, NPRZ en de Gebiedsorganisatie worden werkzoekenden interdisciplinair ondersteund en verbindingen en mogelijkheden in en met de wijk gelegd. Doel is vergroten van de uitstroom en activering en het realiseren van kansen en taken in de wijk
3. Aantrekkelijker verblijfs- en winkelgebied Winkelboulevard Zuid
- Met de aanpak Hand in Hand vanaf 2019 is een start gemaakt met de revitalisatie van de Boulevard op Zuid. Met succes. Diverse deelprogramma's zijn opgezet en resultaten zijn geboekt.
  - Veilig: grootscheepse aanpak van ondermijning en misstanden, extra inzet van politie, pandenteam en Toezicht en Handhaving rond regels en gedrag en met SB realiseren van een schone straat.
  - Fysiek: verwerving en omvorming van winkelpanden, realisatie van een meer geconcentreerd winkelgebied onder meer met introductie mixed-zone, herontwikkeling van locaties en planontwikkeling aangaande toekomstige herinrichtingen en -ontwikkeling (onder meer A. Niemantsstraat, Groene Hilledijk, Riederkop, pleintjes).
  - Economie: goede branchering, luifelaanpak, aanpak uitstallingen en verbeteren uitstraling en ondersteuning van en samenwerking met eigenaren en ondernemers (BIZ-en). Actieve gebieds- en publiekscommunicatie en mede na corona versterkte samenwerking met de wijkraden en het in de toekomst vergroten van de verbinding van de Boulevard met de wijk en bewoners.
4. Veiliger en plezieriger wonen
- Veiligheid staat zowel in objectief als subjectief (beleving) opzicht onder druk. Afgelopen jaren is veel geïnvesteerd om hier de dialoog met bewoners over te voeren en de eigen inzet en betrokkenheid van bewoners te vergroten. Zo is (ondanks corona) het aantal Buurt Bestuurt overleggen en Buurtpreventieteams uitgebreid, zijn Plein- en andere wijkgesprekken gevoerd en is onder meer de communicatie middels o.m. een wijkkrant verbeterd. De aanwezigheid van de stadsmarinier op de locatie Rederlaan en de inzet van het team Hillesluis met actieve wijkambtenaren en andere professionals draagt in belangrijke mate in positieve zin aan dit alles bij. Ondanks dit alles is de wijk in afgelopen jaren periodiek opgeschrikt door ernstige geweldsincidenten en ook de corona rellen op de Beijerlandse laan hebben grote impact gehad op bewoners.
  - Het verbeteren van het schoon- en heel niveau vraagt in Hillesluis veel aandacht. Extra schooncampagnes en het bevorderen van eigenaarschap draagt bij aan de aanpak ervan bij het verbeteren van het straatbeeld en terugdringen van overlast. Het thema vraagt blijvend volle aandacht.
  - Op een aantal locaties in de wijk zijn in de afgelopen jaren herinrichtingen uitgevoerd (Polderplein, Pantserklosplein, Drentsplantsoen, Kokerplein), heeft vergroening plaatsgevonden of is op andere wijze de buitenruimte aangepakt of de verkeersinrichting verbeterd. Daarnaast heeft op een aantal locaties belangrijke herstructurering en vernieuwing van de woningvoorraad plaatsgevonden.
  - Daarnaast is in afgelopen jaren de planontwikkeling rond FeijenoordCity en andere groot-schalige projecten in de omliggende wijken verder uitgewerkt en/of is een start gemaakt met deelprojecten. Het is van belang dat ook de belangen van de bewoners in voldoende

mate daarbij tot hun recht komen en resulteert in verbeteringen en kansen en goede voorzieningen voor Hillesluis. Het bereiken van bewoners blijft daarbij een uitdaging.

- Op het gebied van parkeren is de afgelopen periode in Hillesluis het nodige veranderd, inmiddels is in de gehele wijk betaald parkeren geïntroduceerd. Ondanks dat wordt nog veel parkeerdruk ervaren en vindt er discussie plaats over de vormgeving van het parkeerbeleid.

5. Grotere kansen voor de jeugd

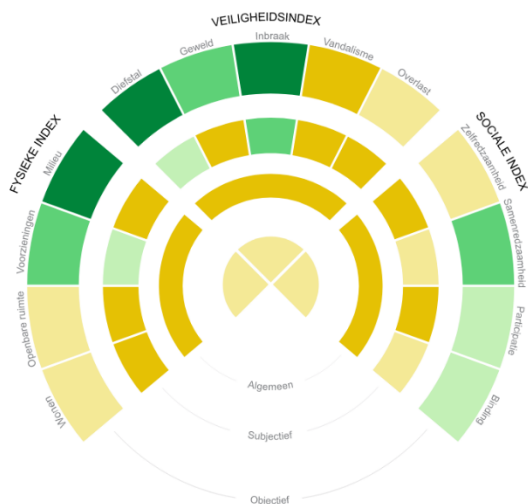
- Op het gebied van jeugd en opvoeding is de dagprogrammering vanuit NPRZ in volle breedte ingevoerd. Daarnaast zijn in de afgelopen periode stappen gemaakt met het formuleren van doelstellingen en inspanningen vanuit de Wijkprogrammering jeugd. Veilig opgroeien en spelen en gezonde leefstijl zijn daarbij cruciale thema's. Programmering voor de jeugd (onder meer rond de pleinen) heeft in ruime mate plaatsgevonden, ook op en rond de speeltuinen en de sportcourts in de wijk.

Staat van de Wijk

De Staat van de Wijk beschrijft de huidige (woon)situatie van de 39 wijkraadswijken van Rotterdam. Het wijkprofiel is het uitgangspunt voor de informatie in de staat van de wijk. De informatie van het wijkprofiel wordt aangevuld en geduid met een combinatie van data, ervaringen en signalen vanuit de gemeentelijke organisatie en professionals werkzaam in de wijk. Zo ontstaat een overzichtelijk beeld van de wijk, met ruimte voor de unieke identiteit van de wijk.

Hillesluis

Wijkprofiel Hillesluis

Rotterdam: 11%).

Bevolking

- Hillesluis heeft 12.104 inwoners en 5.475 huishoudens.
- 71% van de inwoners van Hillesluis heeft een niet-westerse migratie achtergrond, 17% van de inwoners heeft geen migratieachtergrond.
- Hillesluis is een relatief kinderrijke buurt: 20% van de inwoners is 15 jaar of jonger (Rotterdam: 16%). 9% van de inwoners is 65 jaar en ouder (Rotterdam: 16%).
- 17% van de huishoudens in Hillesluis bestaat uit paren zonder kinderen. Het percentage huishoudens bestaande uit eenoudergezinnen ligt in Hillesluis hoger dan in Rotterdam (15%,

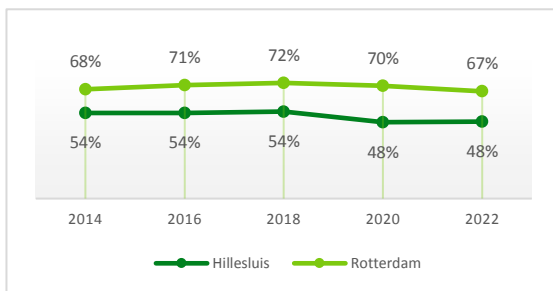
Fysiek (Woningen, openbare ruimte en voorzieningen)

- 47% van de woningen in Hillesluis zijn in bezit van woningcorporaties, merendeels van Woonstad. 29% van de woningen wordt particulier verhuurd en 23% van de woningen is in bezit van eigenaar-bewoners.
- De woningvoorraad bestaat veelal uit kleine, gestapelde woningen, deels in een matige onderhoudsstaat.
- 70% van de woningen in Hillesluis stamt van voor de oorlog.

- 48% van de inwoners is tevreden over de huidige woonsituatie. Dat is inclusief woning, buurt, mensen en voorzieningen.

% inwoners dat tevreden is over de huidige woonsituatie

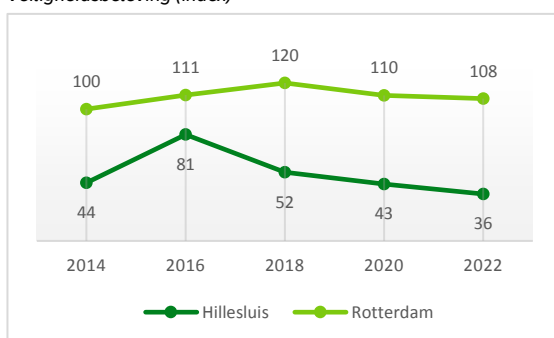

- Bewoners van Hillesluis zijn redelijk tevreden over het aanbod van voorzieningen tezamen.
- Bewoners geven aan meer behoefte te hebben aan binnensportvoorzieningen, sportvelden, middelbare scholen en parkeerplaatsen.
- Ook mogen er meer voorzieningen voor ouderen en meer plekken voor gezamenlijke bewonersactiviteiten komen.
- Bewoners zijn erg tevreden over het aanbod van winkels voor dagelijkse boodschappen, basisscholen, postkantoren/banken en openbaar vervoer.
- Door de jaren heen zijn bewoners in Hillesluis minder positief over het wonen en leven in hun wijk dan bewoners in andere wijken. De waardering van bewoners over de kwaliteit van de openbare ruimte (46, indexcijfer) ligt ook onder het gemiddelde van Rotterdam (88).
- Bewoners van Hillesluis ervaren overlast van rommel op straat, vuil naast containers, ervaren overlast van rommel op straat, vuil naast de container en vernieling van bus/tramhokjes en straatmeubilair.
- Van bewoners mag het wat groener met meer bomen, grasveldjes en gebruiksgroen om te picknicken, sporten en spelen.
- Agressief verkeersgedrag is ook een aandachtspunt. 46% van de inwoners geeft aan dat dit in Hillesluis vaak voorkomt (Rotterdam: 35%). Er wordt bovendien vaak te hard gereden in de buurt en wordt er op de stoep geparkeerd.
- In de vijf metingen die voor het Wijkprofiel sinds 2014 zijn gedaan, scoort Hillesluis steeds lager dan andere wijken van Rotterdam. Wel geldt dat de score nog steeds aanzienlijk hoger is dan die bij de eerste meting in 2014.

Veiligheid

- De algemene veiligheidsbeleving in Hillesluis ligt op 36 en ligt daarmee onder het Rotterdams gemiddelde (108).

Veiligheidsbeleving (index)

- Het aantal overlastmeldingen per 1.000 inwoners is met 46 onder het stedelijk gemiddelde (57).
- Bewoners van Hillesluis ervaren relatief meer overlast dan bewoners in andere wijken van Rotterdam. Zo ervaart 22% van de inwoners overlast door jongeren in de wijk (Rotterdam: 14%), 19% van de inwoners ervaart drugsoverlast (Rotterdam: 12%), overlast van heen en weer geloop van drugsverslaafden in de openbare ruimte (22% van de inwoners, Rotterdam: 10%) en 20% van de inwoners ervaart overlast door andere omwonenden (Rotterdam: 12%).
- Vandalisme in Hillesluis is ook toegenomen. Dat heeft vooral te maken met meer bekladde en een stijging van kleine buitenbranden.

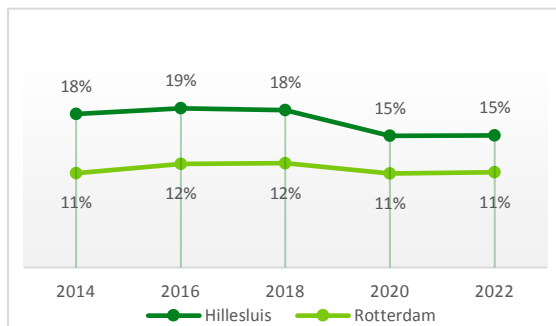
Werk & Inkomen

- Het percentage inwoners (26%) met een laag inkomen ligt boven het Rotterdams gemiddelde (19%).
- Het percentage huishoudens (15%¹) met een bijstandsuitkering ligt boven het Rotterdams gemiddelde (11%). Dit percentage is al sinds 2018 dalende.

% huishoudens met een bijstandsuitkering

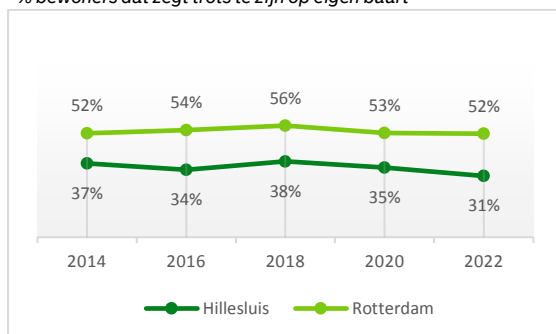

- Vergeleken met 2020 is de sociale situatie van bewoners op verschillende facetten wel iets beter geworden. Zo is het deel van de bewoners dat werkt nu iets hoger (2022: 58% van de inwoners, 2020: 54%) en dat geldt ook voor het van de bewoners met een diploma op minimaal MBO 2 niveau.

Sociaal

- 70% van de inwoners van Hillesluis is tevreden met de kwaliteit van hun leven. Het algemene oordeel over de kwaliteit van het leven is 50. Dit ligt onder het gemiddelde van Rotterdam (93). De score is lichtelijk gestegen sinds 2020.
- Veel bewoners van Hillesluis lijken moeite te hebben om goed vorm aan hun leven te geven en regie te voeren op hun eigen bestaan. Meer dan in veel andere wijken zegt men hier bijvoorbeeld weinig controle over zaken te hebben (22% van de inwoners), zich vaak hulpeloos te voelen (16% van de inwoners) en weinig belangstelling van deren te ervaren.
- Vergeleken met het wijkprofiel van 2020 is de betrokkenheid bij plannen en bewonersinitiatieven afgenomen. Toch zijn er nog steeds veel bewoners actief voor hun buurt of in een bewonersinitiatief (22%). Een groter deel van de bewoners geeft bij de meting van 2022 aan dat de gemeente-initiatieven ondersteunt. Het vertrouwen in overheidsinstanties is hoog, maar wel gedaald. Sinds de meting van 2018 daalt het vertrouwen in instanties en hulpverleners en bij de meting van 2022 is dat vertrouwen gedaald tot onder het stedelijk gemiddelde.
- Ook over de manier waarop men in de wijk met elkaar omgaat, is men in Hillesluis op veel punten minder positief dan in andere wijken.
- Een minder groot deel van de bewoners deelt elkaars opvattingen (24% van de inwoners, Rotterdam: 30%), minder bewoners helpen elkaar (39% van de inwoners, Rotterdam: 50%) en minder bewoners voelen zich thuis bij andere buurtbewoners. De coronacrisis kan hier deels mogelijk een oorzaak van zijn.
- 37% van de bewoners zegt zich verbonden te voelen met de buurt (Rotterdam: 50%). 31% van de bewoners zegt trots te zijn op de eigen buurt (Rotterdam: 52%).

% bewoners dat zegt trots te zijn op eigen buurt

¹ In het Wijkprofiel wordt het percentage inwoners dat een bijstandsuitkering heeft op huishoudensniveau gemeten. Daarom kan het percentage dat hier wordt gerapporteerd en geduid afwijken van de cijfers die cluster Werk & Inkomen rapporteert.

Wijkprofiel highlights 2018-2022

Samengevat zijn de meest opvallende scores van het wijkprofiel van de achterliggende bestuurlijke periode:

Veiligheid

- algemeen: stijging van 11 punten (van 77 naar 88)
- objectief: verbetering van 11 punten (van 99 naar 110)
- subjectief: verbetering van 10 punten
- veiligheidsbeleving, daling van 16 punten

Sociaal

- algemeen: daling van 7 punten (van 86 naar 79)
- objectief: verbetering van 7 punten (van 91 naar 98)
- subjectief: daling van 21 punten (van 81 naar 60)
- kwaliteit van leven -24
(ten opzichte van 2020 een verbetering van 48 naar 50)

Fysiek

- algemeen: daling van 6 punten (van 84 naar 78)
- objectief: verbetering van 3 punten (van 97 naar 100)
- subjectief: daling van 15 punten (van 71 naar 56)
- woonbeleving -5
(ten opzichte van 2020 een verbetering van 29 naar 39)

Netwerk van de wijk en participatie en een andere manier van werken.

Bewoners bouwden mee aan dit wijkakkoord

In Hillesluis wonen ongeveer 12.000 mensen. Zij kennen hun straten en weten wat goed is voor de wijk. Daarom is het goed dat zoveel mogelijk mensen uit de buurt meepraten over de toekomst. Dat maakt het wijkakkoord sterk.

Leden van de wijkraad spraken met verschillende groepen wijkbewoners: ouderen, jongeren, kinderen, ondernemers, vertegenwoordigers van religieuze instellingen en van zelforganisaties. Het gaat om:

- Twee groepen buurtvaders
- Vier groepen van Buurt Bestuurt
- Jongeren via Jongeren Actief Rotterdam
- Ouderen van stichting De Laantjes en van Ouderen Feijenoord
- Een groep kinderen via het Cultuurhuis
- BiZ-winkeliers en andere ondernemers
- Vertegenwoordigers van de Essalam moskee
- Circa twintig mensen van uiteenlopende netwerkgroepen
- Heel veel wijkbewoners en kleine wijkorganisaties die door individuele wijkraadsleden zijn benaderd.

Andere manier van werken

De manier waarop de wijkraad groepen bewoners bij dit wijkakkoord betreft, zegt veel over onze rol in de wijk. Wij staan voor een andere manier van werken. In dit wijkakkoord zijn

thema's opgenomen. Voor elk thema praat de wijkraad met partijen zoals clusters, welzijn. Maar ook en vooral met bewoners die normaal niet zo op de voorgrond treden.

We willen namelijk niet dat het alleen de bekende werk- en stuurgroepen zijn die alles bepalen. Ook de jongere die graag een balletje trapt en de oudere die met eenzaamheid kampt, moeten volwaardig mee kunnen praten. Dan pas krijg je echt draagvlak en voelen mensen zich gehoord.

Praten met bewoners, luisteren naar bewoners en hun verhalen serieus nemen, is een wereld van verschil. Daardoor weten we nu bijvoorbeeld dat voetballende jongeren best wel weten dat ze overlast bezorgen. Maar dat de 'overlast' ook te maken heeft met te laag hangende netten waardoor ballen de auto's en de ramen van de huizen raken.

Het is maar een voorbeeld. Er zijn meer voorbeelden. En er zijn andere ervaringen. Van belang is dat we echt met elkaar in gesprek raken met mensen die niet altijd zo aan het woord komen.

Het irriteert jongeren bijvoorbeeld dat er wel OVER heb gesproken wordt, maar bijna nooit MET hen. En dat is niet gewoon. Want jongeren hebben prima suggesties. Waterpunten bij de de pleinen waar ze spelen, meer prullenbakken en de terugkeer van pingpongtafels. Ook andere groepen komen met voorstellen die anders niet meteen zo bekend zouden zijn bij de gemeente.

Vanaf het begin meepraten

Participatie maakt de betrokkenheid van bewoners bij veranderingen in de wijk dus groter. Het is niet goed als mensen alleen maar mogen meepraten over kleur en vorm van bankjes in de wijk. Echte betrokkenheid wil zeggen dat vanaf het begin van de planvorming bewoners mee kunnen praten over vernieuwingen.

De pleinen zijn een goed voorbeeld van hoe het vooral niet moet. Planologen veranderen pleinen zonder goed te vragen wat gebruikers willen. Veel mensen - ouderen, jongeren – voelen zich daardoor niet zo thuis op pleinen die op die manier vernieuwd worden. Voor parken geldt hetzelfde. Het Varkenoordsepark wordt nu weinig gebruikt door jongeren en ouderen. Ze vinden dat het park ze weinig te bieden heeft,

Haal wijkbewoners vanaf het begin bij de plannenmakerij en het wordt allemaal een stuk beter voor de wijk.

Clusters gemeente

De participatie-gesprekken waren en zijn heel erg zinvol. De wijkraad sprak na de gesprekken met bewoners ook met afdelingen en clusters van de gemeente. Wat doet de wijkraad en wat doet de gemeente met wensen van wijkbewoners? Begin december zijn de antwoorden op deze vragen besproken op het stadhuis. Belangrijk: het meedoen van bewoners doet er toe. Hun meningen zijn verwerkt in het wijkakkoord.

Met WhatsApp, sociale media, de wijkkrant van de stadsmarinier en op andere manieren houdt de wijkraad wijkbewoners op de hoogte van wat er gebeurt met hun wensen.

Handtekening van bewoners

De wijkraad richt zich dus op wat de wijkbewoners zelf willen. Daar maken we ons hard voor, ook als de gemeente zegt dat zo'n wens eigenlijk niet kan. Hillesluis afsluiten bij een wedstrijd van Feyenoord in de Kuip, is voor de gemeente niet bespreekbaar. Maar als bewoners goede redenen hebben om dat te willen, gaan wij als wijkraad onze gloeiende best doen om dat voor elkaar te krijgen.

Dit wijkakkoord gaat als het af is, eerst terug naar de bewoners. Als die zich kunnen vinden in de inhoud, zetten zij hun handtekening onder de afspraken en gaan we samen met de bewoners aan de slag.

Vaste gewoonte

De wijkraad wil van dat praten met de wijkbewoners over nieuwe plannen en over de uitvoering van die plannen een vaste gewoonte maken. We gaan dus niet met bewoners praten als een plan al bijna helemaal klaar is, maar we willen steeds vanaf het begin bewoners en wijkorganisaties meenemen in de plannen. Op die manier werken we ook écht samen aan verbeteringen die de steun van de wijk hebben.

Wijktafels

De wijkraad wil die gesprekken over plannen maken met wijktafels. Dat zijn ontmoetingen waarbij we als wijk plannen maken en waarbij samen in de gaten houden hoe de plannen worden uitgevoerd. Wijkraad, bewoners, gemeente doen mee aan deze wijktafel-bijeenkomsten. Ook organisaties die passen bij het thema van een wijktafel zijn uitgenodigd.

We zetten als wijkraad vijf verschillende wijktafels op poten:

- Kansrijke betrokken wijk
- Veiligheid
- Schone, hele en fijne wijk
- Betrokken winkelkern
- Toekomstige en duurzame wijk

SWOT

Dit betreft het totaaloverzicht van kenmerken. De hoofdlijnen van de SWOT zijn opgenomen in de Wijkraadsversie van het wijkakkoord.

STERKTE	ZWAKTE
-Centrale ligging -Jonge wijk -Actieve vrijwilligers, groepen en netwerken -Winkelboulevard (aantrekkelijk en in ontwikkeling) -Veel speelgelegenheid en verblijfsplekken -goede OV en andere verkeersverbindingen (mobiliteit en bereikbaarheid) -Aantrekkelijk parkrand -Woonbuurten met eigen karakter -Veel scholen -Nieuwbouwprojecten -Toekomstplannen en -visies -Diversiteit qua bevolkingssamenstelling -Participatiemogelijkheden (bewonersinitiatieven en meepraten) -Aandacht voor de wijk (veel projecten en ambtenaren) -Buurtwinkels -Sociale cohesie (binnen en tussen groepen)	-Toegankelijkheid (Fysiek) -Weinig participatie (bewoners) -Anonimiteit -Kwetsbare bewoners (werkloosheid/armoede/taal/zorg/isolement/GGZ/digibeet-geen kennis van mogelijkheden) -Kwalitatief kleine en slechte-ongezonde woningen -Verkeersveiligheid-grote verkeersaders door de wijk. -Vervuiling (schoon/heel/ongedierte) -Weinig Bio diversiteit (onvoldoende groen-stenig) -Buitenruimte niet fijn/onveilig -Weinig sport- en recreatieve verenigingen -Grote parkeerdruk en -overlast (onder meer voetbal+evenementen) -(nog) Geen uitgewerkte wijkvisie (waar gaat de wijk naar toe?) -Gebrek aan contact met de (basis)scholen -Veel onveiligheid en overlast -Coffeeshops (ook in de buurt van scholen) -Ondermijning/criminaliteit -Geen mogelijkheden voor jongeren -Geen vertrouwen in de overheid/geen contact met bewoners -Grote drukte in klein gebied

	<ul style="list-style-type: none"> -Boulevard: te eenzijdig winkelaanbod -Weinig samenredzaamheid -Te weinig mogelijkheden voor (maatschappelijke) participatie
KANS	BEDREIGING
<ul style="list-style-type: none"> -Jonge wijk -Diversiteit -programma NPRZ (huidig en verbeteren) -Veel nieuwe plannen voor het gebied en aangrenzende omgeving -Speeltuinen versterken als ontmoetingsplekken van de wijk en als mogelijkheden van verbinding -Veel scholen met allen een eigen karakter en doelgroepen -Veel ruimte via initiatieven (BI's,) en aangaan van nieuwe verbindingen via bestaande groepen en verenigingen -Veel betrokkenheid bij bewoners om te praten en dingen te doen voor de wijk -Ondernemerschap en elan op de Boulevard op Zuid om bij aan te haken.	<ul style="list-style-type: none"> -Gentrificatie/huidige bewoners voelen zich weggedrukt worden en/of kunnen niet blijven in hun wijk; -Participatiemogelijkheden onvoldoende benut of niet gebruikt bij planvorming (niet met maar voor en over de wijk) -Evenementen overlast/te bepalend voor het leefklimaat -Slecht imago van de wijk (onveiligheid en risico's op onveiligheid en overlast) -Mensen leven alleen voor en met de eigen groep of alleen-tegenstellingen verdwijnen niet maar nemen toe -Kansen om de negatieve spiraal te doorbreken voor kwetsbare bewoners is klein/nemen af met de huidige crisis en dreigingen (armoede groeit, kwetsbaren nemen toe) -Onbereikbare/niet begrijpende overheid -Omgeving (omliggende wijken) ontwikkelen wel, wijk wordt het afvoerputje. -Drukke verkeersstromen nemen toe. -Leefbaarheid neemt af (schoon/heel/overlast) -Te weinig/afnemende inzet voor de kwetsbare wijkbewoners (terugtrekkende overheid)

Toekomstbeeld van de wijk

Ambities: behoeften en wensen

Waar mensen zich thuis voelen

Hillesluis moet een wijk zijn waar mensen zich thuis voelen. Waar kinderen gezond kunnen opgroeien. Zonder armoede. Een wijk waar kinderen gewoon hun schooltijd afmaken. En waar ouderen zich niet eenzaam voelen.

Veilig en duurzaam

Hillesluis moet ook een wijk zijn waar je veilig buiten kunt zijn en veilig kunt fietsen. Waar duurzaamheid niet staat voor zomaar wat woorden, maar voor daden. Zodat straten, pleinen stoepen en parken goed zijn ingericht zonder het milieu te belasten. En waar de wijk berekend is op extreem weer door de opwarming.

Sport

In Hillesluis moeten ook meer gezonde activiteiten komen. Met sport en buitenfitness. Deze sportieve mogelijkheden zijn hard nodig, nu het Huis van de Wijk en de huiskamers van de wijk minder activiteiten aanbieden dan bewoners graag willen.

Opknapbeurt

Hillesluis verdient een fikse opknapbeurt. Er zijn veel slechte woningen. We willen voor Hillesluis ook een energietransitie, maar dan zonder dat de mensen hier financieel last van hebben.

Buurtwinkels

Wij zijn voor een Boulevard op Zuid met winkels waar de wijk wat aan heeft. Een concentratie van winkelgebieden mag niet ten koste gaan van kleine buurtsupers en andere kleine winkels op allerlei straathoeken waar veel mensen graag naartoe gaan. Kleine verspreid liggende en goed bezochte winkeltjes zijn belangrijk voor de positieve beeldvorming.

Andere beeldvorming

Mensen die hier wonen en werken lopen tegen hardnekkige beeldvorming aan. Hillesluis zou een extreem onveilige wijk zijn. Door dat stempel komen organisaties nogal eens 'aapjes kijken' in onze wijk. Dat doet iets met mensen. Kinderen uit de wijk bijvoorbeeld hebben soms het idee dat ze een ghetto wonen. In Hillesluis is zeker wat aan de hand, maar de typering die buitenstaanders er van maken is onterecht en schadelijk. Dat moet veranderen.

Wat het verschil kan maken voor de beeldvorming, is als wijkbewoners geholpen worden met concrete verbeteringen. Voldoende betaalbare woningen bijvoorbeeld. En geen huurverhoging als mensen na renovatie of sloop van hun oude woning of straat weer terugkeren. Dat geeft mensen meer vertrouwen in de buurt.

Diensten

Nog iets over het gewenste toekomstbeeld van Hillesluis tot slot: een goede band met de diensten in de wijk.

Zie verder ook de wijkversie van het wijkakkoord.

Participatie stedelijke opgaven

De wijkraad vindt het belangrijk tijdig geïnformeerd te worden over stedelijke programma's die Hillesluis beïnvloeden. De wijkraad verwacht dan ook dat bij elke opgave en inzet vanuit een stedelijk programma in onze wijk en waar bewoners mee te maken kunnen krijgen, de wijkraad en bewoners vooraf door de gemeente worden geïnformeerd en passend worden betrokken

Wijkopgaven

Prioriteiten

De wijkraad heeft 5 prioriteiten en daaraan verbonden deelonderwerpen geformuleerd. In de wijkversie van het wijkakkoord worden deze uitgebreid beschreven. De prioriteiten zijn:

2 Jaaractieplan

doelen en resultaten.

De 5 prioriteiten zijn ook de doelen van het wijkakkoord. De doelen zijn elk vertaald naar drie resultaten:

Jaaractieplan Doelen en resultaten:

1. Een kansrijke, initiatiefrijke en betrokken wijk:

- Bewoners hebben meer mogelijkheden om te participeren en regie te voeren in hun bestaan (basis op orde);
- Bewoners weten de weg naar informatie en hulp en ondersteuning in de wijk. Ook worden ze gefaciliteerd om (gezamenlijk) initiatieven te nemen voor de wijk;

-Jongeren hebben meer mogelijkheden om zich te ontplooiën en te participeren in de wijk.

2. Een veilige wijk

- Grotere bewonersbetrokkenheid bij het thema veilig en de aanpak ervan in Hillesluis;
- Verbeterde aanpak en resultaten op het gebied van jeugdoverlast en verkeersoverlast;
- Verbeterde veiligheid door meer inzet en afstemming.

3. Een schone, hele en fijne wijk

- Grotere betrokkenheid van bewoners op het gebied van schoon, heel, groen en het gebruik van de openbare ruimte en bij het voeren van bewonerscampagnes;
- Meer toezicht en handhaving aangaande de thema's "schoon en heel" en het op orde houden van een fijne woonomgeving;
- Verbeteren van het gebruik, onderhouden en duurzaam gebruiken van de openbare ruimte.

4. Een prettige, toekomstbestendige en toegankelijke wijk:

- Een veiliger verkeersinrichting van de wijk die beter aansluit bij het langzaam verkeer en de voetgangers in de wijk;
- Grotere betrokkenheid van bewoners bij visie- en planontwikkeling en (her)inrichtingen van de wijk;
- Parkeerbeleid in de wijk dat beter aansluit bij de wensen en behoeften van de bewoners van Hillesluis.

5. Een betrokken economisch krachtige Boulevard op Zuid:

Resultaten:

- Goede aansluiting van de Boulevard Op Zuid op de wijk en de bewoners van Hillesluis;
- Sterke economische ontwikkeling en branchering van de Boulevard op Zuid;
- Verbeterde openbare inrichting en krachtige ruimtelijke doorontwikkeling van de Boulevard Op Zuid.

Voor de acties zie het bijgesloten. Jaaractieplan Hillesluis 2023.

Gespreksagenda en het WijkMT

Naast afspraken over de concrete acties in het jaaractieplan voert de wijkraad met de clusters afzonderlijk maar ook met het WijkMT het gesprek over de wijk. Samen met het cluster hanteert de wijkraad een gespreksagenda of leidraad. En periodiek (4 keer per jaar) bespreekt de wijkraad met het WijkMT de staat van de wijk als geheel en de voortgang en resultaten van het Jaaractieplan. De wijkraad wil de komende jaren op basis hiervan en aan de hand van de gesprekken met bewoners en partners aan de 5 wijktafels, bij schouwen en andere acties en ontmoetingen in de wijk met de clusters en het WijkMT het gesprek voeren over de opgaven in de wijk en hoe hier mee om te gaan en inzet te plegen.

Gespreksagenda MO

Met MO zijn reeds afspraken gemaakt over de gespreksagenda (o.m. input in te brengen bij en voortgekomen uit de besprekingen met de Wijktafel Participatie van de wijkraad:

- Oudere bewoners/Langer thuiswonende ouderen

(Onder andere: wat is preventieve dagbesteding, wat is 'samen eten', hoe wordt gecommuniceerd, hoe zit het met ruilwinkel, hoe zit met spreiding van activiteiten over buurt, wat gebeurt en met en na huisbezoeken 75+)

-Bestel Welzijn & Zorg

(Onder andere functie Infopunt SOL en Vraagwijzer, verschil tussen beide en voorzieningen die daar weer achter liggen)

-Jongeren: school, studie, stage, beroep

(Onder andere: wat is VSV, hoeveel VSV'ers in Hillesluis, wat wordt gedaan; huiswerkbegeleiding versus leerondersteuning, AanDeBak garantiebannen, versterking schoolsportverenigingen)

-Wijkactiviteiten (waaronder werkplan & activiteiten SOL).

-Inbreng lokale elementen binnen de stedelijke aanpak Armoede & Schulden.

3 Bijlagen

Cijfers en indicatoren

Indicatoren:	Jaar	Hillesluis	Rotterdam
Bevolking			
Aantal inwoners	2021	12.104	651.269
Aantal huishoudens	2021	5.475	326.419
% geen migratieachtergrond	2021	17%	47%
% westerse migratieachtergrond	2021	12%	14%
% niet-westerse migratieachtergrond	2021	71%	39%
% inwoners 0 t/m 15 jaar	2021	20%	16%
% inwoners 15 tot 75 jaar	2021	77%	78%
% inwoners 65 en ouder	2021	9%	16%
% inwoners 75 en ouder	2021	3%	7%
% eenpersoonshuishoudens	2021	44%	48%
Paar zonder kinderen (% huishoudens)	2021	17%	21%
Paar met kinderen (% huishoudens)	2021	23%	19%
Eenoudergezin (% Huishoudens)	2021	15%	11%
Woningen			
Aantal zelfstandige woningen	2021	4.999	304.505
<i>Woningverdeling naar bezit</i>			
% woningen van woningcorporaties	2021	47%	43%
% woningen particuliere huur	2021	29%	24%
% eigenaar-bewoners	2021	23%	33%
<i>Woningindeling naar bouwjaar (5 categorieën, %)</i>			
Tot 1945	2021	70%	31%
1945-1968	2021	0%	21%
1969-1979	2021	0%	9%
1980-1999	2021	18%	27%
Vanaf 2000	2021	12%	13%
% kwetsbare meergezinswoningen	2021	43%	23%
Gemiddelde WOZ-waarde per M2	2020	€ 1.954	€ 2.712
% dat zegt tevreden te zijn over de huidige woonsituatie (incl. woning, buurt, mensen, voorzieningen)	2021	48%	67%

Voorzieningen			
% huishoudens dat zegt tevreden te zijn over het aanbod voorzieningen tezamen	2021	36%	48%
% vindt medische 1 ^e lijnszorg voldoende aanwezig	2021	87%	87%
% vindt winkels dagelijkse boodschappen voldoende aanwezig	2021	97%	88%
Aantal arbeidsplaatsen in de wijk	2021	2.803	384.170
% m2 van objecten met niet-woonfunctie	2021	27%	38%
Werk & Inkomen			
Gemiddeld gestandaardiseerd huishoudinkomen	2019	€ 22.400	€29.000
% Lage inkomens (= % tot 110% sociaal minimum)	2019	26%	19%
Niet werkende beroepsbevolking (15-75 jaar)	2019	18%	13%
% huishoudens met bijstandsuitkering ²	2021	15%	11%
% huishoudens met inkomensbron uitkering ³	2019	19%	14%
% Bewoners (18+) met schulddienstverlening	2021	1,2%	0,8%
Jeugd & Onderwijs			
% o t/m 3 jaar	2021	5,5%	4,4%
% 4 t/m 11 jaar	2021	10,6%	8,4%
% 12 t/m 17 jaar	2021	7,2%	5,9%
% 18 t/m 22 jaar	2021	8,1%	7,0%
% jongeren met een startkwalificatie (18 t/m 22 jaar)	2020	55,6%	62,6%
% Voortijdige schoolverlaters (12 t/m 22-jarigen)	2019-2020	2,4%	2,5%
Aantal Incidenten jeugdoverlast (per 1.000 inw.)	2019	6	9
% Jeugdigen met Jeugdreclasseringsmaatregel	2019	1,5%	1,3%
% HALT verwijzing (12 t/m 17-jarigen)	2019	2,0%	2,0%
Veiligheid			
Overlastmeldingen leefmilieu (per 1.000 inw.)	nov 2020-okt 2021	46	57
% ervaart overlast door jongeren in de eigen buurt	2021	22%	14%
% ervaart drugsoverlast in de eigen buurt	2021	19%	12%
% ervaart overlast door omwonenden	2021	20%	12%
Aantal inbraken van woningen (per 1.000 adressen)	nov 2020-okt 2021	3,0	3,5
Aantal openlijke geweldplegingen tegen personen (per 1.000 inw.)	nov 2020-okt 2021	1,0	0,4
Aantal mishandelingen (per 1.000 inw.)	nov 2020-okt 2021	4,6	3,7
Aantal overvallen (per 1.000 inw.)	nov 2020-okt 2021	0,2	0,1
Veiligheidsbeleving (index)	2021	36	108
Welzijn & Participatie			
% bewoners dat zegt tevreden te zijn met de kwaliteit van hun leven	2021	70%	78%
% bewoners die mantelzorg verrichten	2021	12%	15%
% bewoners dat zegt een slechte gezondheid te ervaren	2021	28%	19%
% bewoners dat zegt sterke gezondheidsbelemmeringen te ervaren	2021	11%	8%

² Participatiewet

³ WW, Participatiewet, WAO

% bewoners die wekelijks sporten	2021	46%	55%
% bewoners die burenhulp verlenen	2021	40%	46%
% bewoners die actief zijn als vrijwilliger	2021	16%	21%
% bewoners die actief zijn in een bewonersinitiatief	2021	22%	20%
% bewoners dat zegt trots te zijn op eigen buurt	2021	31%	52%
% bewoners dat zegt zich verbonden te voelen met buurt	2021	37%	50%
% huishoudens dat <u>geen</u> gebruik maakt van voorzieningen sociaal domein ⁴	2019	71%	74%

Deze en meer cijfers zijn terug te vinden op www.wijkprofiel.rotterdam.nl. Op deze website kun je ook de definities en bronnen vinden van de indicatoren.

Jaaractieplan 2023

---

⁴ Zoals WMO, Jeugdwet, Participatiewet.
Versie: 1.0